

POLITIKE SPREČAVANJA KORUPCIJE

FONDACIJA „LARA“ BIJE LJINA
mart 2021. godine

Na osnovu odredbe člana 9. tačka 4. Statuta Fondacije „Lara“, Upravni odbor Fondacije „Lara“ donosi:

POLITIKE SPREČAVANJA KORUPCIJE

Korupcija je negativna društvena pojava, koja se manifestuje različitim oblicima zloupotrebe položaja ili ovlašćenja radi sticanja imovinske ili druge koristi, za sebe ili drugoga, bilo da je riječ o javnom, bilo da je riječ o privatnom sektoru.

Korupcija predstavlja prijetnju vladavini prava, demokratiji i ljudskim pravima, podriva dobru vladavinu, pravičnost i socijalnu pravdu, uništava konkurenciju, ometa ekonomski razvoj i ugrožava pravilno i pošteno funkcionisanje tržišne privrede, ugrožava stabilnost demokratskih institucija, moralne osnove društva, etičku vrijednost i pravdu.

Neki oblici koruptivnog ponašanja definisani su kao krivična djela u pozitivnim zakonodavstvima. Pored navedenih, postoje i drugi oblici koruptivnog ponašanja koja nemaju obilježja krivičnog djela, ali zaslužuju da budu spriječeni ili kažnjeni.

Korupciju je teško otkriti, budući da se uglavnom realizuje između dvije strane, bez svjedoka, rijetko uz učešće posrednika, ali uvijek uz pribavljanje nedopuštene koristi. Korupcija je transnacionalna pojava koja pogađa sva društva i prisutna je od najranijih epoha razvoja ljudske civilizacije. Vremenom, razvijali su se različiti mehanizmi za sprečavanje, otkrivanje, suzbijanje i kažnjavanje korupcije. Jedan od mehanizama systemske i sistematske borbe protiv korupcije jeste donošenje pravnih akata i političkih dokumenata protiv korupcije na bazi prethodne analize stanja u društvu, prepoznavanja slabosti i rizika od korupcije, kao i pojava oblika korupcije.

Borba protiv korupcije zahtijeva multisektorski pristup, koji uključuje društvo u cjelini, a pogotovo nevladin sektor. Prepoznavanje korupcije uvijek je teško, posebno kada se radi o prepoznavanju korupcije u vlastitim aktivnostima. Neprepoznavanje stvarnih parametara rizika, uvijek vodi ka slabijoj otpornosti organizacije na korupciju. Civilni sektor nije izuzetak od ovog pravila. Borba protiv korupcije mora početi iznutra.

Imajući u vidu naprijed navedeno, Fondacija „Lara“ je pristupila izradi i donošenju ovog dokumenta, koji sadrži vrijednosti za koje se zalaže i kojih su dužne da se pridržavaju sva lica koja zastupaju i predstavljaju Fondaciju, uključujući i članice i predsjednicu Upravnog odbora, sve zaposlene u Fondaciji, kao i sve pojedinke koje su po bilo kom osnovu radno angažovane u Fondaciji ili preduzimaju određene radnje i poslove za Fondaciju. Partnerske i sve organizacije koje na bilo koji način sarađuju sa Fondacijom „Lara“, upoznaće se ovom Politikom i od njih će se zahtijevati da je poštuju.

Svako lice ima pravo da, u dobroj namjeri, prijavi bilo koji oblik korupcije u Fondaciji „Lara“ za koji sazna na neposredan način.

Kao nosilac obaveza u skladu sa Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 62/17), Fondacija „Lara“ je donijela poseban Pravilnik o prijavljivanju korupcije i zaštiti lica koja prijavljuju korupciju i Uputstvo o postupanju sa prijavom korupcije i obezbjeđenju zaštite lica koja prijavljuju korupciju u cilju zaštite lica koja prijavljuju nepravilnosti u radu i sumnju na korupciju u dobroj namjeri u javnom i privatnom sektoru.

Šta je korupcija?

Korupcija je, u smislu ovog dokumenta, svako činjenje ili nečinjenje, zloupotrebom službenih ovlašćenja ili službenog položaja u privatne svrhe, radi sticanja protivpravne imovinske ili bilo koje druge koristi za sebe ili drugoga, koju preduzima odgovorno lice ili zaposleno lice koje je radno angažovano u u Fondaciji „Lara“.

Stav Fondacije prema korupciji:

- Fondacija „Lara“ je opredijeljena za sistemsku i sistematsku borbu protiv korupcije.
- Korupcija, u bilo kom obliku, na bilo koji način, je neprihvatljiva.
- Fondacija „Lara“ njeguje nultu toleranciju prema korupciji, u vlastitim redovima i u odnosu prema drugim organizacijama.
- Korupciju treba spriječiti.
- Odbacujemo svaku ponudu da učestvujemo u korupciji.
- Saradujemo s organima krivičnog gonjenja.
- Štitimo lica koja prijavlju korupciju.
- Sprečavamo situacije koje mogu predstavljati rizik za korupciju.
- Kontinuirano se edukujemo o antikorupciji.

Na koga se ovaj dokument odnosi?

- na sva lica koja zastupaju i predstavljaju Fondaciju i nalaze se na rukovodećim položajima,
- na sve članice i predsjednicu Upravnog odbora,
- na sve zaposlene u Fondaciji,
- na sve pojedinke koje su po bilo kom osnovu radno angažovane u Fondaciji ili preduzimaju određene radnje i poslove za Fondaciju,
- na partnerske i sve organizacije koje na bilo koji način saraduju sa Fondacijom „Lara“.

Uloge i odgovornost

Direktorica Fondacije je odgovorna za praćenje primjene ove politike i akata donesenih u cilju suzbijanje korupcije i obezbjeđenje efikasnog mehanizma zaštite prava lica koja u dobroj namjeri prijavljuju korupciju od bilo kojeg oblika ugrožavanja ili povrede tih prava koja bi mogla biti u vezi sa tom prijavom kao i za informisanje Upravnog odbora o primjeni politike protiv korupcije.

Sve projekt koordinatorice su odgovorne da obezbijede da se sve zaposlene ili na drugi način angažovane osobe informišu o antikorupcijskoj politici i posebnim aktima čija je svrha da identifikuju, prepoznaju i spriječe rizik od korupcije.

Sve zaposlene su obavezne da aktivno rade na sprečavanju korupcije prepoznavanjem i priznavanjem rizika od korupcije u organizaciji, kao i da, u dobroj vjeri, prijave nepravilnosti i radnje korupcije.

Sve osobe koje zaključuju ugovore o djelu ili o radnom angažmanu po bilo kom osnovu sa Fondacijom „Lara“ su odgovorne da ispunjavaju vrijednosti ove antikorupcijske politike.

Sve partnerske i druge organizacije su dužne da sa ovom politikom upoznaju lica koja direktno realizuju aktivnosti u kojima se ogleđa saradnja.

Imenovanje menadžerice integriteta u Fondaciji „Lara“

Upravni odbor Fondacije „Lara“ imenovaće menadžericu integriteta, na period od dvije godine, čiji se zadaci i odgovornost propisuju posebnim Pravilnikom i Uputstvom.

Imenovanje Komisije za rješavanje prijave korupcije

Za ispitivanje prijave korupcije, sprovođenje postupka po prijavi i podnošenje izvještaja sa nacrtom odluke ovlašćena je Komisija koju imenuje, za svaku prijavu korupcije posebno, direktorica Fondacije.

U slučaju da se prijava korupcije odnosi na direktoricu Fondacije, Komisiju imenuje Upravni odbor.

Komunikacija s eksternim akterima

Potrebno je obavijestiti vanjske aktere o odluci Fondacije „Lara“ o poštovanju antikorupcijskih zakona i standarda i o politici i mjerama za prevenciju korupcije, kao i o očekivanju od poslovnih partnera i partnerskih organizacija da se ponašaju na isti način.

Fondacija „Lara“ će, koristeći različite metode, tražiti povratnu informaciju od svojih korisnica i partnerskih organizacija, putem evaluacija, direktnog postavljanja pitanja i traženja komentara ili putem jednostavnih upitnika, analizom sprovedenih projekata, angažovanjem eksterne revizije radi dobijanja nezavisne evaluacije sistema upravljanja integritetom, uzajamnom evaluacijom ili procjenom rizika radi utvrđivanja područja kojima je potrebno posvetiti dodatnu pažnju.

Procjena rizika

Da bi sebe i druge aktere na efikasan način zaštitila od korupcije, Fondacija „Lara“ će periodično vršiti procjenu rizika integriteta, bilo kao dio sveobuhvatne procjene organizacijskih rizika ili samostalno, uključujući određivanje rizika, procjenu vjerovatnosti i značaja rizika i reakciju na njih.

Pokloni

Fondacija „Lara“ ima nultu toleranciju na poklone. Odnos između poklonodavke i primateljice poklona će, u slučaju potrebe, služiti da se utvrdi da li je riječ o poklonu ili mitu. Pojedinke koje imaju lična prijateljstva sa licima u partnerskim organizacijama ne smiju razmjenjivati poklone sve dok ta saradnja ne prestane ili te pojedinke ne prestanu raditi za Fondaciju „Lara“. Pojedinke koje su posjetile neku organizaciju ili događaj kao govornice ili zvanične gošće mogu prihvatiti suvenir poklone, ali oni ne smiju biti lični (smatraće se poklonom Fondaciji) i ne bi trebali da su takve prirode da mogu biti zamijenjeni za novac.

Pravni okvir za sprečavanje i suzbijanje korupcije

Korupcija je pojava koju nijedna država u svijetu nije uspjela iskorijeniti. Međutim, obaveza svake države je da radi na suzbijanju, sprečavanju i kažnjavanju korupcije, i to jačanjem institucionalnog i pravnog okvira u borbi protiv korupcije u skladu sa međunarodnim standardima i preporukama u ovoj oblasti, obezbjeđenjem mehanizama za aktivno učešće cjelokupne društvene zajednice u borbi protiv korupcije, jačanjem unutrašnje saradnje u borbi protiv korupcije sa posebnim osvrtom na saradnju vladinog i nevladinog sektora, ali i uspostavljanjem i razvijanjem međunarodne saradnje u oblasti sprečavanja i suzbijanja korupcije, te obezbjeđenjem veće transparentnosti rada javnog sektora, kao jednog od najjačih sredstava u borbi protiv korupcije. Fondacija „Lara“ se, u obavljanju svojih djelatnosti i aktivnosti, pridržava pravnih propisa u ovoj oblasti.

Regionalni i međunarodni dokumenti u kojima su sadržani standardi koji su relevantni za materiju koja se odnosi na sprečavanje korupcije:

Direktiva (EU) 2015/849 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. maja 2015. godine o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, o izmjeni Regulative (EU) 648/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EC Evropskog parlamenta i Savjeta i Direktive Komisije 2006/70/EC/ Direktive (EU) 2015/849 of the European parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and

of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC) i

Direktiva 2014/42/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 3. aprila 2014. godine o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene krivičnim djelima u Evropskoj uniji/Directive 2014/42/EU of the European Parliament and of the Council of 3 April 2014 on the freezing and confiscation of instrumentalities and proceeds of crime in the European Union.

Rezolucija Evropskog parlamenta od 8. septembra 2015. godine o situaciji u vezi sa osnovnim ljudskim pravima u Evropskoj uniji (2013-2014) (2014/2254(INI))/European Parliament resolution of 8 September 2015 on the situation of fundamental rights in the European Union (2013-2014) (2014/2254(INI));

Rezolucija Evropskog parlamenta od 23. oktobra 2013. godine o organizovanom kriminalu, korupciji i pranju novca: preporuke o akcijama i inicijativama koje je neophodno preduzeti (finalni izvještaj) (2013/2107(INI))/European Parliament resolution of 23 October 2013 on organised crime, corruption and money laundering: recommendations on action and initiatives to be taken (finalreport) (2013/2107(INI)) i

- Saopštenje Komisije Savjetu, Evropskom parlamentu i Ekonomsko – socijalnom komitetu o evropskoj sveobuhvatnoj politici borbe protiv korupcije COM (2011) 308/Communication from the Commission to the Council the European Parliament and the European Economic and Social Committee on a Comprehensive EU Policy against Corruption COM (2011) 308.
- Krivično pravna konvencija o korupciji (ETS 173)/Council of Europe, Criminal Law Convention on Corruption (ETS 173) i
- Građansko pravnu konvenciju o korupciji (ETS 174)/Council Europe, Civil Law Convention on Corruption (ETS 174).
- Konvencija Ujedinjenih nacija protiv korupcije/United Nations Convention against Corruption i
- OECD Konvencija o borbi protiv podmićivanja stranih javnih službenika u međunarodnim poslovnim transakcijama/OECD Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions.

Najznačajniji dio opšteg pravnog okvira za borbu protiv korupcije u Republici Srpskoj čine sljedeći zakoni:

- Zakon o suzbijanju korupcije, organizovanog i najtežih oblika privrednog kriminala („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 39/16 i 91/17),
- Krivični zakonik Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 64/17),
- Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 62/17),
- Zakon o krivičnom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 53/12, 91/17 i 66/18),
- Zakon o sprečavanju sukoba interesa u organima vlasti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 73/08 i 52/14),
- Zakon o zaštiti svjedoka u krivičnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 48/03),
- Zakon o slobodi pristupa informacijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 20/01),
- Zakon o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 1/16 i 66/18),

- Zakon o oduzimanju imovine koja je proistekla izvršenjem krivičnog djela („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 65/18),
- Strategija borbe protiv korupcije u Republici Srpskoj od 2018. do 2022. godine, dostupna na internet stranici Ministarstva pravde: <https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mpr/Pages/default.aspx#collapsible3>

Fondacija „Lara“ u okviru svog djelovanja i aktivnosti poštuje i ostale pravne i dokumente javnih politika usvojene od strane zakonodavnih organa vlasti u Bosni i Hercegovini koji se odnose na sprečavanje i borbu protiv korupcije.